

GLAS PRAVICE

Glas pravice velja pol leta 40 K,
za četrť leta 20 K, ena številka 4 K.

Izhaja vsaki drugi petek.

Uredništvo in upravništvo
Theaterplatz 1, I. nadstr.

št. 11.

Celovec 10. jul. 1921.

št. 11.

Naprej.

Volitve so se izvršile. Tretjina ljudstva v deželi je vendar slovenska, a dobili smo dva poslanca. Zdaj temu ni več kriv kak postavni nered, kakor svojčas, ko so nas Nemci zvezali z svojo volilno geometrijo. Zdaj smo krivi le sami. Zdaj nam je pa pot do postavnega zastopa odprta, samo delati je treba, neumorno delo premaga vse ovire.

Ali naj svojim ljudem očitamo, da jih je toliko šlo za socijalno demokracijo? da jih je toliko glasovalo za Bauernbund? Ne, vse to ni moglo biti drugače. Nasprotno. Slovenci so se držali sijajno in nad vse pričakovanje častno. Zborovati nismo mogli nikjer, toliko duhovnikov, voditeljev ljudstva je zbežalo iz dežele, drugi ki so ostali doma, se niti iz župnišč niso upali, ko je planila po nas vsa agitacijska moč nasprotnikov iz vse države, ne le iz Koroške. In vendar so se naše občine držale tako častno, tako neustrašeno ljudstvo še ni šlo k volitvam nikdar. Hvala vam, volivci, posebna hvala mladim voditeljem naroda. Še slovenski Korotan ni propadel in ne bo. Strt je naš vsenemški sovražnik, mi pa smo trdnjši, nego kedaj poprej. Kaj na tem, če zdaj nimamo svojemu številu v deželi primerne zastopa? Poslanci pojdejo v državni in deželni zbor z obupno težko nalogo. Urediti se mora državno gospodarstvo nasproti stranki, ki dela nasprotje za vsako ceno in vsemi sredstvi, ki je pa tako močna da se proti nji skoro sploh ne more vladati! Ljudem se bojo morali naložiti najtežja bremena in nobeno breme ne bo ljuknje zamašilo, dokler ljudstvo ne bo spoznalo, da smo revna država in da nimamo denarja za razne lepe naprave, ki jih obetajo stranke svojim volilcem. Za nas je dobro, da nam tu ni treba sodelovati. Mesto poslanca postalo je v teh razmerah neznosno breme.

Dosti težko je kmetu gospodariti v rednih razmerah, obupal pa bi na pogorišču, ko bi ne videl svojih otrok, katerim vendarle hoče zapustiti dom, otrok, ki so prepričani, da oče vse zamore, ako le hoče. Tako tukaj narod res vse zamore, ali hoteli je treba in najprej je treba spoznati. Do tega spoznanja pa je pot še doleja. Še vidimo povsod le štrajke, povsod le zahteve, še zmirom se vrtil stroj, ki dela ponarejeni denar, in ljudje so zmirom še zadovoljni, ako se jim da tisočak več in ne mislijo da

se tako lije le voda v vino, da mora priti ura, ko nam za tak denar nihče več ničesar dal ne bo, kakor za vsacega slabega gospodarja pride dan, ko mu nihče več vinarja ne posodi in mu vsakdo le svetoval: »Priatelj, ako hočem kaj podariti podarim beraču, a posojilo pa dam le tistemu, ki ima voljo vračati.«

Četudi v državi in deželi ne moremo sodelovati, imamo vendar svoje prevažne naloge doma.

Ljudstvo se mora organizirati, združevati v svojih društvi: le v združenju sta moč in napredek.

Ljudstvo se mora izobraževati in mora poznati vse važnejše dogodke novega gospodarskega in socijalnega gibanja. Zato je treba, da ima vsaka družina domač list. Ta list mora biti krščansk in ne sme pripustiti, da bi naše ljudje poučevali in zavajali pustolovci, ki niti po izobrazbi, niti po svojih letih ne morejo imeti poklica, biti ljudem vodniki.

Sodelujmo z deželnim kulturnim svetom in poslužujmo se njegovih gospodarskih pripomočkov, skrbimo za pouk kmečkih sinov in hčera!

Zdaj, se nam zdi, je prišla doba, ko bomo z uspehom zahtevali od vlade: dajte naši mladini slovenskih šol! Pri tem se seve naj otroci uče tudi nemščine. Dajte nam sodnike in politične uradnike, ki so zmožni ljudskega jezika!

Demokratska doba, v kateri smo, hote, ne hote tudi to zahteva, da se ljudstva tako več ne omalovažuje, kakor se je čestokrat zdaj delalo od nam nasprotnih strank.

A ne le zahtevati je treba, treba je, da sodelujemo sami z vsemi svojimi močmi. Iz svoje rode zemlje moramo pridelati več, nego se je pridelovalo do zdaj! Treba razumnega dela, treba več delavnosti in treba da se otresemo pogubnih spominov na tiste dni, ko se je po vseh naših šolah učila mladina le eno: »uči se nemški, potem boš šel po svetu, pa ti ne bo treba več težko delati s krampom in lopato!« Ali spoznamo danes kakšna laž je to bilo?

Prvo in zadnje je delo. Splošni napredek zahteva, da se tudi mi začnemo bolj kakor do zdaj posluževati svojih vodnih sil in moči, ki je v vodi stranjena, da se delo olajša in zboljša.

Naša nemško austr. država ima grozno obilico nepotrebnih uradnikov. Bog in narava kaznujeta

ljudi, ki so bili preošabni, pa niso marali nobenega dela, ter so silili svojo mladino vso le v državno službo, vse v študije, zmožni in nezmožni otroci, vse je moralo v tovarno za doktorje, kakor se je že nazivalo naše slavne univerze. Le enega stanu ni, duhovnika nimamo, in žalostni hodijo v marsikateri fari naši Slovenci v župno crkev, ker tam ni več slovenske pridige, in še bolj žalostni smo, če pomislimo, da otrok ne ume katekizma, in da ni mogoče, otroka pripraviti za spoved, ako ne zna žnjim govoriti. Nevredna spoved — izgubljeno življenje! Kateri duhovnik bi tega ne vedel? Skrbeti moramo da duhovnikov zopet dobimo, in ne smemo stati le poleg in godrnjati! Škof ne morejo dati slovenskih duhovnikov, ako jih ni. Treba, da gredo fantje v šole, da pa bojo mogli v šole, treba da v sedanji dobi pomaža vsa občina. Noben kmet ne more več sam vzdržati sina v študijah, to stane preveč. Treba skrbeti tudi za izobrazbo naših deklet. Eden poglavitnih razlogov, da nas nadkriljujejo Nemci v deželi, je ta: Oni imajo že 250 let svoje redovniške šole, kamor pošiljajo najboljše družine svoja dekleta, mi tega nismo imeli. Pred 25 leti so se ustanovile šole šolskih sester, a še te so nam ljubeznivi vsenemci zaprli!

Ne prezirajmo dejstva, da se socialna demokracija vsipa v naše vasi. Ustrašiti se tega pa le nitreba. Le Nemec se tako zarije v svoje domišljije, da pričakuje, da se bo svet obrnil po njegovih izmišljotinah. Drugi narodi ne verujejo tako v kake nove sanje. Tudi katolik ne more biti pristen socialen demokrat. Zdrav človek vendar ne bo verjel, da je slepota naravni položaj in da je treba vsem ljudem oči

izdreti, da bomo vsi enaki in srečni? Tako neumno se nam zdi, če ljudje, ki vere ne poznajo, pravijo: vsem je treba vzeti vero, vse je treba izenačiti, potem bomo imeli na svetu svoj novi bolševiški raj. Nam Slovencem je socialna demokracija tuja, kakor nam je bilo svojčas tuje luteranstvo. Da je med nami toliko socializma, krivi so deloma nemški učitelji, ki so skoro vsi nasprotovali pri vsaki priložnosti svojemu župniku in podirali versko življenje v mladini. Krivi so vsenemški uradniki, krivi nemški liberalni časniki. Krivi so zdaj ljudje, ki po krivičnem odslavljanju, brezobzirno odslavljanju delavce, kakor se je godilo v Borovljah in v Sinčivasi, kriva je gospoda ki meče trumoma najpoštenejše najemnike na cesto, krive so oblasti, ki se za reveže ne zavzamejo, ker se še vedno bojijo nekdanj vsemogočne nemške stranke.

Za socialno demokracijo je delal liberalni župan v Celovški okolici, ki je imel polne skrinje platna, a njegovi hlapci niso imeli srajc, za socialno demokracijo delajo posestniki, ki ne jedo več pri eni mizi z svojimi ljudmi, ki ne skrbijo več, da bi se molil rožni venec, ki ne skrbijo več, da bi ljudje hodili k sveti maši, ki ne drže več nobenega posta, ki ne drže več nedelje in praznika. Za socialno demokracijo se dela tam, ker se dekleta ne varujejo nenravnosti, ker se ljudem ne da možnosti sklepati zakonsko zvezo. Tam se dela za socialne demokrate, kjer se nihče ne usmili bolnika hlapca in dekleta, kjer se ljudem ne daje, kar je njihovega. Ali razumeš koliko je tu dela, da pridemo zopet v red. In da to delo ni nemogoče, moramo tudi uvidevati.

FEUILLETON.

Otok gobavih.

Kolikokrat smo že slišali o gobavih! Evangelij nam 13. nedeljo po binkošti pripoveduje, kako je Gospoda srečalo deset gobavih, ki so od daleč postali in Gospoda prosili: Jezus, učenik, usmili se nas! (Luk. 17, 11.) Hvala Bogu te grozne bolezni danes v Evropi več ni. Hudo pa še razsaja na Jutrovem, v Afriki, na Kitajskem i. dr. deželah. Bolniku postane meso mehko in rahlo kakor goba, polagoma odpade člen za členom dočas, da nazadnje reši smrt človeka neznosne bolezni. Proti zastareli bolezni ni pomoči več nobene in vrhutega je nalezljiva! Kdor streže gobavcu, je v vedni nevarnosti, da bolezni zapade še sam. Pred 40 leti je zaslovel po vsem svetu apostol gobavcev v Molokaju, pater Damijan, ki je ustanovil za te nesrečneže v Molokaju veliko zavetišče, ki se je svojim gojencem popolnoma žrtvoval, ki je nalezl bolezni še sam in umrl za gobavostjo. Patra Damijana posnemal je se drug misijonar katerega ime se bo imenovalo v zgodovini misijonov. Katoliški misijoni pripovedujejo: Nikjer usoda gobavega ni tako grozna,

kakor na Kitajskem. Družina vrže nesrečneža pred duri, vas ga iztira iz vasi. Nobenih pravic nima več, ne kot državljan, ne kot oče, mož, ali sin. Nihče več ne pozna njegovega imena, pogostoma se dogaja, da sorodniki za gobami obolelega sorodnika dajo ubiti, hoteč družino obvarovati sramote, in nikdo se nad takim zločinom ne spodtika. Čestokrat si taki bolniki v obupu z samomorom vzamejo življenje. Krščanstvo tudi teh revežev ni prezrlo, vsmililo se jih je, kakor se je Samarijan usmilil nesrečneža, katerega so bili vsi zapustili.

Na izlivu Biserne reke pri mestu Šeklung sta dva mala otoka, kjer je krščanska ljubezen ustvarila dom gobavcem. Ustanovitelj te nasebine je bil misijonar pater Lambert Konrardy iz Lütiha. Bil je sicer znan po svoji izvirnosti in brezobzirnosti, bil je kakor človek iz minolih stoletij. Trideset let se je kot misijonar klatil po svetu. Ko je izvedel, da je oče gobavih, pater Damijan v Molokaju, zbolel, hitel mu je l. 1888 na pomoč. On je patru Damijanu podelil zakramente umirajočih in mu zatisnil oči. Nekaj let je na to ostal v Molokaju, potem pa je sklenil, da enak zavod ustanovi za Kitajsko. Najprej je prepotoval Kitajsko in se je poučeval o tamošnjih razmerah. Potem je šel v Ameriko in je tam kot prileten mož začel studirati medicino in si pridobil naslov doktorja. Na

Ureditev Austrije.

Finančni minister je javnosti položil pololetni proračun. Žalosten je ta račun in smešen ter neumen ob enem. Tako gospodarijo otroci in norci, tako bi gospodarili hlapci, ko bi jim oče dal mošnjo in ključce do shramb ter bi jim rekel: Zdaj se dobro imejte! Polletni račun izkazuje primanjkljaja 25 milijard. Davki niti polovico potrebščin ne pokrijejo. Le za uradnike potrebujemo 14 milijard. Ni čuda, ko jih imamo 264.000, dvakrat toliko kot jih ima bogata Angležka. Poleg teh uradnikov imamo 90.000 penzionistov in ravno zadnje dni smo zopet slišali, da se nadaljuje še naprej stara komedija: na eni strani se siloma daje v pokoj delazmožne uradnike, na drugi strani pa sprejema mlade in da tako izdatki za osobe po čisto nepotrebnem rastejo. Veliko se je zadnja leta govorilo o upravni reformi, ki bi štedila z ljudmi in ne nastavljala več ljudi, nego se jih potrebuje, ali številke kažejo, da se je število ljudi le pomnožilo in sicer za 1000 ljudi.

Slavna naša armada stane 3 milijarde, letos kar eno več, ko lani! Pri državnih podjetjih (tovarnah), kjer so hoteli delavci dokazati, kako se da uzorno gospodariti z socijalističnimi načeli brez gospodarja samo z delavskimi sveti, je država plačala povrh 300 milijonov! Da se znižajo cene živil, je država doplačala 10.5 milijard, to pride na vsako glavo 3200 k. K ceni mesa se na Štajerskem in Solnograškem doplačuje 190 milijonov, da so delavci mirni in zadovoljni.

Dolga imamo zdaj 117 milijard, k temu pride dolg stare Austrije v znesku 53 milijard. In naš slabi denar: pri izdatku 49 milijard izgubimo vsled slabe valute kar 19 milijard.

Pri tem postajajo berači naprej ljudje, ki so kdaj imeli kaj denarja, a pride vrsta nastopiti beraško pot tudi na posestnike zemljišč in hiš. Vsa bremena se bojo navalila na te in kakor vemo, se pričinja že

nalagati na nepremičnine hipotekarni dolg! Seve ljudje, ki zdaj še državo vodijo, socialiste, nimajo nič izgubiti kakor mislijo. Renner sam je smešil sedanjo vlado, češ: »Mi sedimo na vozu, ki ga vleče krščansko socijalni vol!« Primera je primerna! Kar delavci zahtevajo, se brezpogojno takoj izvede. A menda smo že zelo blizu tisti točki, ko bo sploh vse obstalo, in potem bojo delavcem proste le še ceste v širni svet, domovine pa ne bojo več imeli, potem ko bo prepozno bojo morebiti sami spoznali, da se gospodariti da le z delom in varčnostjo, ne pa s frazami.

* * *

Vsenemško uradništvo je bilo in je še nesreča Austrije. Tisti ljudje, ki so v stari Austriji živeli ob Slovanih, pa so jih preganjali, kjerkoli se jim je ponudila priložnost: ljudje ki so vedno pravili, da so oni Austrija. Ljudje, ki politizirajo mesto bi delali, in politizirajo proti vsaki državi, ki bi hoteli uvesti kak red. Želeti bi bilo da ta sodrga pride pod Pruse, a žal jih ne moremo spraviti tja, tudi brezplačno jih nihče ne mara. Vsa modrost teh ljudi je danes: Pridružimo se Nemčiji! Drugih idealov nimajo, kakor narodni ideal. Popred so se kazali narodne z napadanjem in zatiranjem Slovencev, Čehov in drugih narodnosti, zdaj se zaletavajo v lastno državo. Vlada svari: ne glasujte in ne delajte neumnosti, ali ne vidite, kako se zbira nad nami nevaren oblak: Jugoslavija zasede Koroško in Štajersko, Češka morebiti Nižjo Austrijsko, nemške pokrajine Ogrske, ki so Austriji obečane, lahko gredo v izgubo! Ali ti junaki so, kakor ovni, ki se trkajo. Glasovali so na Tirolskem in Solnograškem, glasovati hočejo še na Štajerskem. Na to je zvezni tajnik dr. Mayr odstopil, mož, ki se je ves čas resno prizadeval, ki je kazal tudi izrednih državnih zmoglosti. Seve: ko vsakdo dela, kar mu pride na misel, in se nihče ne briga več za vlado na Dunaju, ki stoji in kliče ljudi kakor koklja račice, ki so ji

to je hitel v Evropo nabirat milodarov. Beračil je pri kraljih in kardinalih, prosil papeža blagoslova in se vrnil no Kitajsko. L. 1907, se je lotil novega dela že 66 let star, ne da ume le besedico kitajskega jezika. Začel je zbirati nove prijatelje, gobavce, ki jih je imenoval svoje brate in otroke in je zanje skrbel, kakor mati skrbi za bolno deco! S temi reveži je živel v skrajnem pomanjkanju. Z največjo pridnostjo se je učil kitajskega jezika, in ta uk je kaj težaven! Posrečilo se mu je, pridobiti si naklonjenost podkralja v Kvantungu, ki mu je pomagal kupiti dva otoka pred Šeklungom. Eden je namenjen za moške, drugi za ženske. L. 1913 se je pater pogodil z vlado, da mu ta pošilja svoje bolnike in mu plača za vsakega na dan 20 fenigov. Število bolnikov se je množilo. Konrardiju se je pridružil pater Desvazières, za ženski oddelek so se dobile redovnice iz Kanade. Ko je nadškof v Montrealu prišel v samostan, da povabi par redovnic za požrtvovalno delo na Kitajskem, bilo je pričujočih 40 sester in zglasile so se kar vse, da gredo k gobavcem. Vzelo se jih je le štiri. Od l. 1913 delujejo te sestre med gobavci. Stanujejo pri ženskah, enkrat v tednu pa se peljejo k moškim prevezovat jim rane. Ko je bil obstanek naselbine zavarovan, je Bog ustanovitelja poklical k sebi. Bolnega so pripekljali v Hongkong, kjer je l. 1914 umrl v eni roci križ,

v drugi kitajski slovar! Le eno mu je bilo težko, da ne more umreti med svojimi otroci.

Čudni ta mož se bo v zgodovini misijonov kot velik dobrotnik gobavcev vedno imenoval.

Od tistih dob vodi zavod pater Devazières, pomačuje mu pa kitajski duhovnik Čang. Otok za moške šteje navadno 500 bolnikov, otok za ženske 250 bolnic. Oba otoka sta se spremenila v velik vrt. Zgradile so se prostorne delavnice, kjer se pridno dela. Za vsako delo je odločen poseben oddelek, in ta si voli svojega poglavarja. Vsa last je vsem skupna, vsakomur pa se pusti tudi še nekoliko svobode in lastnega premoženja. Vendar trpi kolonija pomanjkanje, ker se država zanjo premalo zanima. Gobavci se v zavodu čudno spreminjajo. Prve mesce so divji in uporni ter strastem udani, posebno strastno kadijo opium. Polagoma pa se pomirijo in postanejo zadovoljni, vkolikor zamore biti človek v taki bolezni zadovoljen. Otroci se poučujejo, le v pisanju ne, kar nimajo več prstov, ki so jim odgnili. Skoraj vsi konečno pristopijo katoliški crkvi. Verske vaje se vrše kakor v samostanu, zakramenti se pogostoma sprejemajo. Bolnik živi navadno še 8 do 10 let, zato je na pokopališču ze 500 grobov. Umirajo lahko in mirno, svet jim nima več kaj ponuditi, vera jih pa zagotavlja večnega zveličanja.

splavale po vodi, potem je res pametneje da vlada sploh odstopi. Država je kakor slaba gostilna, kjer ljudje pri vsaki mizi pojo in govore kar jim drago, in če boš komu kaj ukazal, utegne nastati še prelep.

Nova vlada.

Vsenemška agitacija za priklopitev Austrije k Nemčiji, kateri se so konečno deloma pridružili se krščanski socialci, je prisilila vlado da odstopi. Nova vlada obstoji iz teh le mož: Šober, zvezni tajnik, zunanje zadeve; Brejski, podtajnik, pouk; dr. Waber, notranje zadeve; dr. Pauer, socialna oskrba; dr. Grimm, finance; dr. Grünberger, ljudsko prehrano; dr. Hennes, kmetijstvo; dr. Rodler, promet; Paltauf, pravosodje; sekc. šef Angerer, trgovino; Vaugoin, vojaštvo.

Nova vlada velja kot vlada nepristranskih uradnikov strokovnjakov in ima nalogo, upostaviti enkrat potrebni red v naših financah, ter izvesti kreditne akcije ki nam omogočijo preiti k novi valuti. Odkar jo imamo pa se vrednost krone kar hipoma podira. Saj drugače ne more biti, ko ena vlada kakor druga hoče na vsak način ustreči vsem željam vseh ljudi in nobena nima poguma enkrat reči: zdaj mašino za izdelovanje denarja ustavimo.

Gesetzesauslegung.

Im Auslegen seid frisch und munter, legt ihr's nicht aus, so legt es unter!

Die Kärntner Slowenen sind es schon gewöhnt, immer als Stiefkinder behandelt zu werden. Sie sind schauderhaft „liebe Landsleute“, so lange sie sich wie Schafe scheren lassen und mit dem zufrieden sind, was man ihnen vom Rechte als den einer eselsgeduldigen Minderheit gebührenden Teil gnädigst zuzuteilen geneigt ist, das war immer so. Ein Kabinetstück kärntnerischer Rechtspraxis leistete sich dieser Tage die Landeswahlbehörde.

Die kärntnerische slowenische Partei hatte auf ihrer Wahlwerberliste auch den Lehrer Aichholzer. A. erhielt von der Landesbehörde die Mitteilung, daß er wegen Mangel an österreichischer Staatsbürgerschaft aus der Liste gestrichen wurde. Begründung: „Fr. A., Lehrer in Mallerstig, hat anlässlich der Besetzung eines Teiles von Kärnten durch jugoslawische Truppen seinen Dienstesposten eigenmächtig verlassen, ohne dieses der vorgesetzten Stelle, dem Landesschulrate in Kärnten, zu berichten. Er hat vielmehr bei gleichzeitiger agitatorischer Betätigung im jugoslawischen Sinne eine Berufung der jugoslawischen Behörde auf den Posten eines Bezirksschulinspektors der jugoslawischen Bezirkshauptmannschaft Ferlach angenommen. Gemäß § 105, der auch noch von der obersten Schulbehörde in Laibach als rechtsverbindlich anerkannten Schul- und Unterrichts-Ordnung vom 29. September 1905, dürfen Personen, welche die Staatsbürgerschaft nicht besitzen, im Schuldienste nicht verwendet werden. Aichholzer mußte daher vor der Berufung auf den

Posten eines Bezirksschulinspektors der jugoslawischen Bezirkshauptmannschaft in Ferlach die jugoslawische Staatsbürgerschaft erworben haben, gleichgiltig ob diese Ernennung eine endgiltige, oder vorläufige war.

Auch nach § 29 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches, welches mit den entsprechenden Abänderungen in Jugoslawien noch in Geltung steht, hat A. durch „Eintretung“ in den öffentlichen Dienst des Staates die jugoslawische Staatsbürgerschaft erworben und die österreichische Staatsbürgerschaft, die er bisher innegehabt, verloren. Da dem A. nach diesem Verluste die österreichische Staatsbürgerschaft nicht wieder ausdrücklich verliehen wurde, ist er auch derzeit noch jugoslawischer Staatsbürger.

gez. Rump f.

Bald wird es Zeit sein, im Lande an die Stelle der ungerufenen Majorität des sogenannten Heimatsdienstes, der bald Land und Staat genug kompromittiert haben wird, Recht und Gesetz zu stellen.

Der vorliegende Fall wird wohl nicht nach den alten österreichischen Gesetzen zu beurteilen sein, sondern nach dem Friedensvertrage, und man muß, wie es scheint, wirklich dem Herrgott dankbar sein, daß über dem österreichischen Narrenhause noch dieser Vormund waltet.

Art. 65 des Friedensvertrages besagt: „Die österreichische Staatsangehörigkeit wird von rechtswegen durch die bloße Tatsache der Geburt auf österreichischem Staatsgebiete von jeder Person erworben, die nicht vermöge ihrer Geburt eine andere Staatsangehörigkeit geltend machen kann! Das heißt doch offenbar: Bei den endgiltigen Bestimmung der Grenzen wird jeder ohne weiteres österreichischer Staatsbürger, der auf österreichischem Boden geboren ist, wenn er nicht selbst eine andere Staatsangehörigkeit geltend macht. Der Lehrer A. ist in Kärnten geboren, war in Kärnten angestellt, ist über die Grenzen des Landes nicht hinausgekommen, hat sich nie um eine andere Staatsbürgerschaft beworben, wird als Kandidat aufgestellt, und von der Behörde gestrichen, weil er nicht österreichischer Staatsbürger ist! Wir halten die Beweisführung des sogenannten Heimatsdienstes, der in Kärnten regiert, für ganz unhaltbar. Die Zone A war zur Zeit der Besetzung kein jugoslawisches Gebiet, kein Ausland, sondern neutrales Land unter S. H. S.-Verwaltung. Nicht Belgrad regierte dort, sondern die Entente durch Belgrad. Wenn hier ein Schulinspektor angestellt wurde, so war er nicht jugoslawischer, sondern neutraler Beamter, allerdings nicht von der österreichischen, sondern von der S. H. S.-Verwaltung berufen. Damit fällt die Begründung des „Heimatsdienstes“ in sich zusammen. Aichholzer konnte, wenn er als Kärntner Lehrer sich im Abstimmungsgebiete verwenden ließ, seine Staatszugehörigkeit zu Oesterreich nicht verlieren und eine südslawische Staatsbürgerschaft nicht erwerben. Es ist doch auch ganz verfehlt, sich darauf zu berufen, daß die oberste Schulbehörde in Laibach die österreichische Schul- und Unterrichts-Ordnung als rechtsverbindlich anerkenne.

Man muß sich wundern, daß unseren Behörden noch immer nicht die Lust vergangen ist, sich selbst Schwierigkeiten zu schaffen. In solchen Fällen zwingt man die nationale Minderheit — im Auslande Schutz zu suchen. Sich wegen der Kandidatur eines anständigen Lehrers, der zufällig Slowene ist und den Mut hat, sich als solcher zu zeigen, zwischenstaatliche Verwicklungen auf den Hals zu schaffen, das hätten sich die Herren ersparen sollen.

Zur Aufklärung.

Von nachbarlicher Seite wird der kärntnerischen slowenischen Partei der Vorwurf gemacht, daß sie es ablehnte, mit der christlichsozialen Partei zu gehen und daß infolge dessen viele tausende Stimmen der christlichen Sache verloren gingen.

Zunächst sei festgestellt, daß die slowenische Partei im Lande noch immer auf den Grundsätzen seines „katholischen, politischen und wirtschaftlichen Vereines“ steht. Die Slowenen Kärntens sind Katholiken auch in ihrem politischen Programme. Daß sich freisinnige Stimmungen, sozialistische Umwandlungen heute stark geltend machen, das brachte die Zeit mit sich und das momentane Ausschalten des Seelsorgeklerus in der Politik. Es ist von deutscher christlichsozialer Seite mit mir über ein Zusammengehen der Slowenen mit den Christlichsozialen unverbindlich gesprochen worden. Meine Ueberzeugung war und ist, daß den Slowenen eine eigene Parteibildung belassen werden muß. Schon mit Rücksicht auf die Stellung der Christlichsozialen selbst, welche fortwährend leidenschaftlichen Angriffen der Alldeutschen ausgesetzt sind, als ob sie im Lande jugoslawische Propaganda machen würden. Die Partei kann und soll sich nicht mit uns belasten. Wir schwimmen alle in einen Strom und werden am besten vorwärts kommen, wenn wir uns freie Hände wahren. Nach dieser persönlichen, nicht parteimäßigen Besprechung hat sich die slowenische kärntnerische Partei gebildet, mit der die Christlichsozialen keine Fühlung mehr suchten, obwohl eine solche Fühlungnahme von den Slowenen erwartet wurde. Die Slowenen wären bereit gewesen, oder hätten sich dafür wahrscheinlich gewinnen lassen, die Nationalratsstimmen im Interesse der christlichen Sache den deutschen Christlichsozialen zu geben. Wir waren aber informiert, — auf privatem Wege nur, und vielleicht war diese Information nicht ganz zuverlässig — daß die deutsche christlichsoziale Partei beschlossen haben soll, eine Vereinbarung mit den Slowenen nicht einzugehen. Es wäre also den Slowenen nur freigestanden, bedingungslos für die Christlichsozialen zu stimmen. Das haben wir nicht getan, weil wir es für ein Gebot der Zeit halten, die Partei nicht zerfallen zu lassen. Auch ein nur teilweises Ueberschwenken zur deutschen christlichsozialen Partei würde den Abfall eines Teiles unserer Leute zur Sozialdemokratie zur Folge haben. Es wäre der deutschen christlichsozialen Partei und der katholischen Sache gar nicht gedient, wenn wir ihr 3000 Stimmen zuführten, dafür aber 5000 zum Sozialis-

mus übergängen. Ein Zusammengehen mit den Christlichsozialen wäre nur nach längerer Vorbereitung und nach Schaffung eines vertrauensvollen Verhältnisses zwischen beiden Parteien ohne schweren Schaden unserer Partei möglich gewesen. Die St. Veiter Landtagsresolution schafft dieses Verhältnis noch nicht, der Resolution muß erst die Tat folgen. Wir verweisen darauf, daß unsere zwei einzigen slowenischen Privatschulen der Schulschwester in St. Ruprecht und St. Jakob seit dem Plebiszite gesperrt sind, die deutschen Politiker sehen darin eine Provokation und noch herrscht im Lande die Politik, nicht das Gesetz. Wir müssen auch feststellen, daß die Besetzung von Pfarrern des slowenischen Landesteiles, mit Priestern, welche der Volkssprache nicht mächtig sind, sehr böses Blut macht. Es wird uns schwer, die Leute zu überzeugen, daß es nicht anders möglich war, weil tatsächlich keine slowenischen Geistlichen da sind. Wo es anders nicht sein kann, wird das Volk sich fügen, wo national-politische Einflüsse zu stark im Vordergrund stehen, um nicht gesehen zu werden, wird das Volk — der Kirche entfremdet werden.

Die Geschehnisse nach der Abstimmung: Das Entlassen slowenischer Arbeiter aus Betrieben, das Hinauswerfen slowenischer Pächter aus vieljährigen Pachtungen, das Ablehnen fast aller slowenischen Lehrkräfte, auch der einheimischen Lehrer und Lehrerinnen, all das hat keinen Vertrauenszustand schaffen können. Wir wollen annehmen und glauben, daß all das aus der großdeutschen Hexenküche stammt, daß die Schuld daran die christlichsoziale Partei nicht trifft, aber all das hämmert die Slowenen zu einer geschlossenen — stark erregten Partei. Man erwäge die weiteren Umstände: Der ordnungslose Staat mit seiner wertlosen Währung hier, unvermeidliche nationale Einflüsterungen von dort! Und die Wähler — zum großen Teile Heimkehrer — sind aus anderem Material, als vor dem Kriege. Diese Wähler wird man mit Gewaltmaßregeln nicht bändigen. Man muß vielmehr zufrieden sein, sie allgemach auf den ruhigen Weg des Rechtes zu bringen, man muß ihnen geben, was recht ist, dann wird sich ein freundnachbarliches Verhältnis bilden, heute besteht ein solches noch nicht. Msgr. Podgorc.

Koroške novice.

Država zida uradniške hiše! Uradniki so ustanovili zadrugo za zidanje uradniških hiš. V državnem zboru se je sklenila postava, da se k splošno koristno zgradbam doplača iz državnih sredstev 98%. Na to je zadruga sklenila, zidati tri hiše v Celovcu, eno v St. Vidu, dve v Beljaku. Teh tri hiše bo stalo po proračunu samo 51 milijonov, strokovnjaki pravijo 70 milijonov! Zadruga pa niti 2% ne spravi vkup. Vsekako so sklenili, da se zidanje takoj začne. Četudi država skoro vse plača, bo obrestovanje 2% lastnega premoženja zahtevalo, da se bo za stanovanje s 4 sobami plačevalo 7000, za 3 sobe 6000, za 2 sobi 4000 kron stanarine. Proti takim načrtom imamo hude pomisleke. Če v mestu zida država urad-

nikom hiše, naj jih še zida, ako ima toliko denarja, kmetom, ki pogorijo, naj jih zida delavcem na deželi! Pravimo pa, da to ni več nobeno zdravo gospodarstvo, to je socijalizem, ki nas tira vse v prepad. Ne radi tega slučaja in teh 50, ali 70 milijonov, marveč radi slabega izgleda: ako en stan hoče živeti popolnoma na državne stroške, hoteli bojo tudi drugi, in za to država nima več sredstev.

Grebinj: žensko društvo: Na binkoštno nedeljo se je v Grebinju od nemških kršč. socijalcev ustanovilo žensko društvo. Za predsednico se je izvolila gospa Janeš, za podpredsednico gospa Pikševa Ellersdorfer. V odbor so se m. dr. volile gospa in gđč. Kovačeva, gospa Radel, gospa Brauner. Grebinj je ena največjih slovenskih župnij in občin. Ako se tam ustanovi društvo od Nemcev je pozdravljamo, v kolikor je krščansko, a v tem spoznavamo, da naše delo zaostaja.

Prisedniki zapriseženci dež. sodišča: Kot zapriseženci so se k obravnavam dež. sodišča pozvali iz slovenske strani dežele: Fr. Nemec, gostilničar, Pliberk; tiskar Zmugg iz Velikovca; Jos. Nagele od tam; Val. Leitgeb iz Sinčevasi; gozdar Hay iz Žitarevasi; Napečnik Peter iz Velikovca; Ellersdorfer iz Grebinja; Jan. Najberž iz Libuč; Štef. Kulterer iz Jadovic; Jos. Feinig iz Neže. Noben kratek čas ni, puščati doma delo in poslušati vse grdobijske, ki so jih uganjali hudodelci, ali v interesu pravičnega presojevanja tudi kakih političnih pravnih bi želeli, da se oblast naj toliko ne ozira na stare nemškutarske mogotčice v naših krajih. Kar je mož prišlo iz vojske, so vsi zmožni presojevati, kaj je prav in kaj ni prav. Izid volitev nam je dal še posebno pravico do take zahteve: ne izbirajte preveč naših političnih nasprotnikov.

Volilna agitacija: Neposredno pred volitvami se je dežela kar preplavila z agitatorji vseh strank, samo mi smo bili mirni vedoči: pri nas tega niti treba ni. Agitacija pa se ni vršila v dostojni obliki. V četrtek zvečer pred volitvijo so komuniste razgnali kršč. socialni shod v godbeni dvorani, v petek zvečer je prišlo do prtepa med Nemci in komunisti. Ko so komunisti začeli razgrajati, so Nemci poklicali vojaščino, a ta se je pridružila razgrajalcem. Neki Lindner iz Blatograda je dobil pri ti priložnosti v čelo kamen, ki ga je hudo poškodoval, tako da so ljudje pravili, mrtev je. Nam se še sanja o nekih postavah v varstvo volitev, ki določujejo, da se ne sme napadati nobenega shoda, kakor hitro so volitve razpisane! A menda se je tudi na to postavo ze pozabilo, kakor na druge stvari.

Lepa pravda: Vposled vojnih homatij v minulih letih, se vrše pri nas še zmirom lepe pravde. Ena najlepših pa je gotovo tale: Dne 2. junija 1919 je zbežal iz Kleč pred Slovani posestnik Gradišnik p. d. Tope. Popred je moral seve poskrbeti za živino. Ponujal je svojo telico raznim prijateljem, a nobenega prijateljstva ni šlo tako daleč, da mu oskrbi za nedoločen čas kravo in dve svinji, eno letno in eno dvetletno. V skrajni sili pošlje telico in svinji Slovencu Pusetu, ki je sam le najemnik, ne da bi ga vprašal ali vzameš ali ne ter je zbežal. Krave in svinj seve ne moreš posloniti za duri, kakor motiko. Puset je bil tega zaupanja kar skrajno nevoljen, ali ravnokar

je bil prodal svojo kravo in v hlevu je bilo toliko prostora in toliko krme, ker je pač mislil: saj ne bo dolgo. A Tope je izostal nad tri mesce in dočas Puset ni si mogel kupiti krave četudi je cena živine rastla. Ker je pa Puset mal najemnik, ki dela s kravami in je moral polje obdelati, svoje krave ni imel, je upregal Topejevo močno telico. Z eno kravo ne moreš delati za tretjo pa ni imel ne krme, ne kraja v hlevu. Ko se je Tope vrnil, je šel Puset na občino ter je tam vprašal, koliko bi smel računati za krmo in oskrbovanje krave in dveh svinj za tri mesce in 12 dni z ozirom na to, da je z junico delal. Pri občini so mu izračunali vsega vkup 1660 SHS kron ki so bile tedaj le nekoliko dražje kakor nemške. A tudi tedaj je stal metercent sena na 500 kron, kilo torej pet, najmanj 5 jih pa krava na dan potrebuje: bi bilo za kravo v sto dneh 2500 k brez vsega drugega. Tope se je branil plačila, a je moral le plačati. Zdaj pa, ko so Nemci prišli do sape, toži on Puseta za odškodnino, ker je s telico delal in zahteva odškodnine 15.000 nemških kron. Ko nam je Puset tožil kako se mu godi, smo ga mogli le tolažiti, naj zaupa v sodnike, sicer pa se človek nikoliko dosti ne izuči. O slučaju bomo poročali še naprej, ker je preveč zanimiv.

Izid volitev dne 20. junija.

1. Velikovec:

	Slovenci	Soc. demokr.	Nemci	Krš. socialci	Bauernbund	Komunisti
Velikovec	93	442	336	30	196	8
Diekše	127	125	8	31	124	—
Grebinj	213	170	48	41	218	130
Obre	125	137	2	2	167	8
Ruda	155	204	9	6	134	9
St. Peter	192	113	1	1	118	16
Tinje	16	106	—	—	69	—
Važenberg	128	354	4	1	284	—

2. Dobrlavas:

Dobrlavas	376	346	97	6	266	—
Galicija	125	199	8	—	93	—
Globasnica	282	185	—	—	71	—
Rikarjavas	255	316	4	—	98	—
Žitaravas	192	167	12	—	101	—

3. Kapla:

Kapla	58	245	143	3	7	—
Bela	334	363	24	—	9	—

4. Pliberk:

Pliberk	77	142	146	27	90	—
Blato	373	92	4	1	44	—
Bistrica-Šmihel	434	255	10	—	69	—
Libuč	193	167	2	—	55	—

4. Borovlje:

Borovlje	246	1020	308	12	11	8
Bistrica	221	462	50	3	30	—
Glinje	104	224	25	2	40	—
Slov. Plajberg	169	49	—	—	27	—
Sele	409	40	—	—	4	—
Šmarjeta	176	157	13	1	41	—

Izpred sodišč.

Tatovi pod zemljo: Na Dunaju delajo tatovi vlomilci že dalje časa pod zemljo, ker po ulicah prestrogo pazi policija na razne kršcene podgane. Iz kanalov, katerih je pod mestom vse polno, delajo ti tollovaji ljuknje v hiše, v katerih upajo dobiti primerne plena. Pred par mesci so tako ulomili pri tvrdki Bindtner, odprli železno blagajno in vzeli iz nje 800.000 kron denarja, vmes tudi nekaj poljskih tisočakov. Policija je ravno s poljskim tisočakom izvala storilce in je zaprla 14 tollovajev, vse lepo ob enem, da niso mogli eden drugega posvariti. Policija je tudi zvedela da nameravajo lopovi ulomiti v neko veliko banko in da imajo za ta ulom že svoje stroje v kanalih pripravljene. Policijska nadzornika Naročny in Hehentaler sta šla stvar iskat in sta res našla vso pripravo za topljenje železovine in velik balon kisika, ki se pri tem potrebuje. Dunajska policija slovi po svoji spretnosti, velika sreča za Dunaj, da jo ima.

Tatovi v mlinu: Posestnik G. pri Wolfsbergu ima umeten mlin. Ljudje so se že dalje časa čudili, kako da tam mlinarji žive kakor gospodje, a gospod jim je le zaupal. Zdaj so pa le prišli na to, da so te domače miši odnašala velike množine moke, vreče, jermene, vsega vkup v vrednosti 150.000 kron! Pridne hlapce so dali pod ključ.

Tatinska pošta: Dalje časa sem se že krade na pošti, zlasti iz rekomandiranih pisem; nekemu naših rojakov se je nedavno ukradlo za 70.000 k dolarjev iz pisma prihajajočega iz Amerike. Policija je zdaj na Dunaju zasledila tri bivše poštne uradnike in nekaj še službojočih poštних šoferjev, ki so med vožnjo kradli iz poštних automobilov. Tatje so se oddali sodišču.

Bekštajnska milijonarka: K lesnemu trgovcu Skiavonu v Gradcu je prišla ženska ter mu ponudila posestvo v Bekštajnu, ki bi naj bilo dva milijona vredno. Skiavon in milijonarka sta se peljala na to posestvo gledat, in je Skiavon plačeval stroške, dokler ni milijonarka v Beljaku jo popihala. Policija jo je le našla in dala pod ključ. Ženska je že popred dvakrat kaznovana.

Napad na oficijala Murata v Ponikvi: Rajnka Hartmanova je imela v Ponikvi pri Pliberku bajto, katero je pred smrtjo volila sinu, možu pa je določila samo 1000 kron. Sin je lahkomi seljno gospodaril in bajto prodal. Ko oče o tem zve, hiti v Pliberk k sodišču, da se prodaja zabrani. Oficijal Murat mu je pri ti priložnosti povedal, da ne bo opravil nič, zato je Hartman mislil, da Murat drži z sinom in se ga je polotila silna jeza. Tisti dan prideta sodnik in Murat k kupcu bajte na Ponikvo; Hartman ju je zapazil in se je s kuhinjskim nožem postavil k hišnim vratom ter je Murata hudo ranil. Le vratnik je nož toliko odvrnil, da ni bil smrtno zadet. Celovško sodišče je Hartmanu pripoznalo 6 mesecev težke ječe.

Past na automobile: Dne 25. majnika je nekdo pri Sv. Ilju na Nižje Avstrijskem potegnil čez cesto žico; nato se pripelje z avtomobilom inženier Breuer in žica mu odreže glavo. Storilca so našli: tiho tapec se imenuje Hlobil in je hotel »prevračati automobile«, ter tako priti do denarja s katerim bi se bil podal v Ameriko.

	Slovenci	Sec. demokr.	Nemci	Kršč. socijanci	Bauernbund	Komunisti
6. Rožek:						
Rožek	60	91	42	4	22	—
St. Jakob	553	709	37	2	126	1
Ledenice	225	141	7	16	55	1
Gozdanje	91	63	4	1	47	—
Lipa	92	147	12	7	60	—

7. Beljak:						
Bekštajn	657	635	55	2	387	—
Landskron	6	1313	127	149	172	—
Zila	101	355	18	7	189	—
Vernberg	147	444	41	49	162	—

8. Celovec:						
Bilčovs	233	34	1	—	34	—
Okolica	13	261	16	82	62	—
Grabštajn	24	350	22	17	258	—
Hodiše	172	142	23	—	54	—
Kolmaravas	159	197	16	1	154	—
Otok	72	100	24	18	53	—
St. Peter (Celovec)	6	750	84	81	99	18
Pokrče	4	145	14	2	103	—
Radiše	120	5	—	2	102	—
Škofiče	188	178	25	4	92	—
Sv. Tomaš	—	118	12	10	132	—
Trdnava	6	201	5	14	168	—
Zg. Vesca	105	62	—	—	10	—
Vetrinj	66	443	49	31	57	—
Žihpolje	57	117	22	—	157	—
Žrelec	69	155	7	19	117	—

9. Ziljska:						
Bistrica	11	56	9	35	43	—
Blače	12	58	7	3	68	—
Brdo	73	84	12	12	52	—
Goriče	14	105	9	2	61	—
Sv. Štefan	14	204	15	57	100	—
Strajavas	54	147	2	6	132	—
Smreče	15	366	25	60	223	—

Skupno: Slovenci	9.863	glasov
Kršč. socijanci	25.995	»
Socijalni demokrati	60.768	»
Bauernbund	28.579	»
Velikonemci	16.138	»
Komunisti	734	»

Poslanci: a) v deželnem zboru: Slovenci: F. Kraiger, V. Poljanec. Kršč. socijanci: Gritschacher, Leer, Hernler, Traussnig, Dr. Reinprecht, Tomaschitz, Irrasch, Dr. Rokitsansky. Socijalni demokrati: Eich, Waidich, prof. Pomarolli, Melcher, Schatzmayr, Hofer, Dora Kircher, Gotschier, Lukas, Neutzler, Gröger, Luger, Lagger, Dr. Zeinitzer, Dimnig, Amlacher, Pichler, Gagg, Lora. Bauernbund: Sattlegger, Dr. Walchner, Steinwender, Michner, Schumy, Kernmayer, Dr. Lemisch, Glantschnig, Egger. Velikonemci: Gatterinig, Dörlinger, Schauer, Dr. Fattinger. b) V državni zbor: Kršč. socijanci: Paulitsch, Scharfegger. Socijalni demokrati: Gröger, Gabriel, Falle, Maria Tusch. Bauernbund: Grössbauer, Egger. Velikonemci: Dr. Angerer.

Iz Jugoslavije.

Univerza v Ljubljani: Rektorjem ljubljanskega vseučilišča se je imenoval prof. dr. Gregor Krek, dekanom pravoslovne fakultete dr. Met. Dolenc. Docent arhitekt Iv. Vurnik se je imenoval izrednim profesorjem na arhitekturni fakulteti.

Drago meso: V Austrijo poslani živinski transporti so se zadnji čas jemali nazaj, ker so bili predragi. Austrija dobiva živino iz Ogrske, Rumunije in Bolgarije brez carine. Vsled tega cene tudi v Jugoslaviji padajo. Sicer pa se je v Austriji polagoma le priredilo že doma precej živine, tako da že Austrija sama gleda po možnosti izvoza.

V pokoj šel: V pokoj je šel bivši krajski deželni šolski nadzornik prof. A. Belar.

Ljubljanski župan: Ljubljanskim županom se je izvolil učitelj P e s e k, izdajatelj lista Jugoslavija, ki ga je zdaj prepustil posebnemu konzorciju. Mož je na svetu že mnogo poizkusil: Bil je učitelj v St. Rupertu (Velikovec), kjer se ni razumel z župnikom in je raditega odšel, potem je bil lastnik kiselice v Guštajnu, na to je nastopil v Ljubljani kot lastnik učiteljske tiskarne, zdaj jo je dobro zadel z listom Jugoslavija.

Nemško jugoslovanska družba: V Frankfurtu se je ustanovila družba, ki hoče s kulturnim delom premostiti nasprotje med Nemško in Jugoslavijo. Kjer se govori o »kulturnem« delu, vedno sumimo nekaj framasonskega! Ni dvojbe, da se bodo nemški in slovanski framasoni tudi znanprej dobro razumeli.

Jugoslavija se deli v 15 provinc (pokrajin): V vprašanju, kako se naj Jugoslavija upravno razdeli, so se sporazumeli: Srbija se bo delila v osem, Hrvatska v štiri, Slovenska v dve pokrajini. Vsaki pokrajini predseduje kraljevski namestnik. Potem se pokrajina deli v okrožja in občine. Slovenci in Hrvati so zahtevali večjo autonomijo, ki bi bila izraz združenja. Sedanja vlada pa le posnema Francijo, kjer je centrala vse, departement pa nima večjega pomena, nego kako naše okrajno glavarstvo.

Vojna odškodnina: Belgrajska Politika javlja da Jugoslavija dobi iz odškodnine, ki jo plača Nemčija, 2,5 milijard zlatih mark, 43 milj. zlatih dinarjev pa ji mora plačati Bolgarija. Tale plačila so kakor dobiček v loteriji, zaleže in izda le delo.

Crkvene vesti.

Veronauk v Jugoslaviji. Kakor je znano, je minister Pribičević hotel podržaviti vse zasebne šole in je zaukazal, da se naj znanprej verski pouk deli od svetnih učiteljev. Proti takim framasonskim naredbam so se katoliški politiki kar najodločneje uprli in tega menda vlada od srbske duhovščine ni vajena. Vzlasti je bilo protigibanje v Bački in Banatu zelo živahno. Po vseh občinah so se vršili shodi in ljudstvo je ugovarjalo proti vladni naredbi. Ljudstvo je poslalo k vladi deputacijo, ki jo je vodil župnik Rajč iz Subotice. Pribičević je bil v zadregi in je Rajču izjavil, da država jemlje zasebne šole le začasno v oskrbo,

o veronauku pa je izjavil, da se bojo v šole zopet pozvali duhovniki.

Slovenski bogoslužni jezik v Jugoslaviji. Rim je Jugoslaviji v obširni meri dovolil pri božji službi posluževati se slovanskega jezika. Pri mnogih obredih: ko se deli sv. zakrament krsta, pri pogrebu itd. se vsakdo strinja načelno z željo, naj se govori ljudski jezik, kakor v prvih krščanskih časih. Pri drugih crkvenih opravilih pa, ki nimajo namena, ljudstva poučevati, nam bolje ugaja mednarodni latinski jezik, vzlasti nam na jezikovni meji, ki vidimo kako je dobro, da je vsaj še katoliška crkev za vse. Ko bi zdaj uvedli tu popolnoma nemško mašo, bi menda Slovenci izostali in drugod ne pojdejo v crkev Nemci. Ne delajmo nobene agitacije v crkvi in pri božji službi. Katoliška crkev je za vse narode, naj govori še jezik, ki ga vsaki vlikani človek razume, pa se nihče ob njem ne more čutiti zapostavljenega.

Crkveno ujedinjenje v Ukrajini. Ruska strahovlada je pred 50 leti milijone ukrajinskih vz. rusinskih unijatov z silo gnala v pravoslavje. Kozaki so unijate gonili v ruske crkve, s bajoneti odpirali jim usta, jim dajali z silo obhajilo, ter jih potem zapisovali kot vernike pravoslavne crkve. Le ti ljudje hočejo nazaj k katoliški crkvi. Ukrajinci hočejo proč od patriarhije v Moskvi in hočejo ustanoviti lastno Ukrajinsko, z Rimom združeno, patriarhijo. Crkvene knjige se predstavljajo v ukrajinski jezik, mašo zahtevajo v ukrajinskem jeziku in odklanjajo porabo ruščine. Na čelo nove patriarhije hočejo postaviti metropolita grofa Sceptickega iz Levova; Scepticky je glavni zastopnik in zagovornik združenja slovanskih crkva z Rimom; Scepticky si tudi neumorno prizadeva, dvigniti izobrazbo slovanske duhovščine na vzhodu in uvesti tudi tam duhovniški celibat. Ako Ukrajince vodi Scepticky, jih bo vodil v Rim, v blagor slovanskih plemen.

Mašniško posvečevanje: V torek 28. junija so škof posvetili tri mašnike in sicer gospode: Henrik Klei n, Jožef Peter, Janez Koch. Vsi trije so iz Nemčije. Tudi to je posledica vojne, da v bogoslovji nimamo več mladih ljudi, ki bi hoteli biti duhovniki. Kako se naj med ljudstvom versko življenje zopet poživlji, ko nikogar ni, ki bi vero ozna jeval? Prosimo gospoda, da pošlje delavcev v svojo žetev, varujmo mladino pohujšanja in dajajmo ji veselja do duhovskega poklica, pomagajmo pa tudi družinam, da bojo mogle dati fante v šole. Saj fant ne študira za očeta in mater, katera morata zanj toliko žrtvovati.

Blagoslavljanje zvonov v šmartinu pri Celovcu: V nedeljo 26. junija je dobila crkev v šmartinu pri Celovcu nove zvone in edini okrog Celovca se zdaj pri jutranjici in večernici zglašča šmarški zvon iz stolpa lin. Drugod je povsod še Veliki petek! Tu je bilo mogoče nabaviti zvone za dragi denar 1,300.000 kron, ker je vmrl naš prijatelj Jan. Ure kot crkveni ključar skrbel, da te crkev dobila zemljišč. Nekaj tega se je zdaj prodalo, in so se zvonovi plačali. To v pouk šmarškim barabam, ki pravijo, da so ljudje Celovčanom drago računali mleko in s tem dobičkom plačali zvone. Pri posvečevanju žal ni bilo pravega redu. Mladina se ne zna več obnašati v crkvi in škof so morali parkrat opominjati, naj se ljudje dostojno vedejo! Še bolj je obžalovati, da se na večer po taki slavnosti vrše po gostilnah razuzdani plesi, in godba

ki zjutraj sprejema škofa — mežnar na čelu, popoldne sprejema in godi drugemu. Pri ti priložnosti smo videli pri plesu zopet vso šolsko mladino iz šmartinal!

Sedemstoletnica Trejega redu; L. 1221. je ustanovil sv. Frančišek Tretji red. Laška mesta so bila tedaj obogatela po svoji obrti in trgovini, a ob enem so zapadla razuzdanosti. Nastale so vojske; nemški cesar Friderik II. se je bojeval zoper laška mesta, ki so hotela biti samostojna, poleg tega se je mesto teplo z mestom. Ko je Frančišek sprevidel neumnost takega bojevanja in je razumel, kako malo odgovarja življenje ljudi evangelju, je sklenil posnemati kolikor mogoče Zveličarjevo življenje in tako dajati ljudstvu izgleda. Pridružili so se svetniku drugi, nastal je frančiškanski red za moške, sv. Klara pa je ustanovila red za dekleta. Premnogo pa je ljudi, ki ne morejo v samostan, a bi le radi živeli strožje življenje nego ga žive mnogi v svetu, ki mislijo da se brez zatejevanja pride v nebesa. Za te resne kristjane je sv. Frančišek ustanovil svoj Tretji red, v katerega lahko vsakdo vstopi, ki hoče resno živeti krščansko življenje. Sv. Ludovik, sv. Elizabeta in premnogi sloveči možje in gospe so bili člani tega redu. Naj bi ta red pripomogel, da se tudi danes zopet vzbudi med svetom resnejše pojmovanje življenja in širi umevanje življenja po naukih evangelija.

Bl. Peter Kanizij.

Na Dunaju se je ustanovilo društvo sv. Petra Kanizija, ki ima namen, v naših dneh storiti, kar je potrebno, da se vzdrži in poživi v Austriji propadajoce katoliško življenje. Vzlasti ima društvo namen, pripomoči, da ljudstvo zopet dobi preprotnih duhovnikov. Poddružnice tega društva so se ustanovile že v nemškem delu naše dežele in menda ni treba, da v strogo katoliških stvareh Slovenci hodimo posebno pot, zato se bomo bržkone stvari pridružili tudi mi.

Kdo pa je bl. Peter Kanizij?

Vsled takozvane reformacije in nastopanja Martina Lutra so ljudje odpadali od crkve kakor listje v jeseni z drevja. Današnja doba nam stvar lepo pojasnjuje in jo lahko razumemo. Socijalistično gibanje se je med ljudmi razpaslo in ljudji se v rdeče vrste kar usipajo. Kdo je kriv? Duhovniki? Menda ne. Kmetje? Kapitalistje? Najbolj bo resnico zadel, kdor pravi: Kriva so naša vseučilišča, ki so širila mržnjo zoper vero. V zgodovini pridejo pač časi, ko bi človek skoraj rekel, da ljudje nimajo več zdrave pameti. Lutrovi pristaši so crkev sramotili, kakor se sramoti in psuje danes, ker jim je nova vera obetala vso last crkve in samostanov, in ta last je bila tedaj v resnici velika. A ščuvali so tudi plemiče zoper kmeta in kmete zoper plemstvo, kakor danes brezvestna agitacija ščuje stan zoper stan.

Nastopali so agitatorji, kakor danes: ne izobraženi, značajni ljudje, marveč čevljarji, krojači, pritepenci so nastopali na prižnice in ljudstvo jih je kakor da je začarano poslušalo, dočas da je prišla krvava 30letna vojska. Vladarji so bili nemarni, kakor v naši dobi, le v tem je bil tisti čas se slabši kakor današnji, da so odpadali tudi škofje in duhovniki; danes odpadajo duhovniki na Češkem, drugod so ostali zvesti svoji dolžnosti. Bilo je, kakor da je za katolicizem v Nemčiji in pri nas vse izgubljeno. Bog včas v ladji spi, zapusti je pa ne, ko pride čas, se dvigne in ustavi burjo po izvoljenih svojih svetnikih. Tedaj je Bog vzbudil red sv. Ignacija in član tega reda je bil bl. Peter Kanizij. Ta je ustavil v Austriji in Nemčiji prodiranje lutrovstva, ne z silo, marveč s poukom in molitvijo. Kanizij se je l. 1521. porodil kot sin Nimveškega župana. De Hondt-Peslatinsko Kanizij. Mati mu je kmalu umrla, a je na smrtni postelji očeta zarotila da ostane zvest svoj ver, in oče je to obljubo izpolnil. Kot 15 leten fant je prišel Peter v Köln v šole. Ko je dovršil študije, je oče želel, da mu sin postane odvednik, a sin je imel druge misli in je napravil obljubo večnega devišstva. „Nikdar tega nisem obžaloval“ je še starih dneh pravil, in menda tisto pravi vsakateri pošten duhovnik. Nikdar pošten duhovnik še ni imel povoda, obžalovati, da si je izbral duhovniški poklic.

V Kölnu se je Peter seznanil s španskim duhovnikom Alvarom, ki mu je pripovedoval o patru Fabru, kateri je deloval v Maincu in je tam imel z duhovniškimi vajami sv. Ignacija veliko uspeha. Peter je postal radoveden in je poštoval v Mainz. O patru Fabru pravi: „Zdel se mi je angel v človeški podobi“. Peter je pod vodstvom Fabra napravil dolge 30 dnevne duhovne vaje, ki so ga vsega prenovile. Faber sam pa je vzljubil svetega mladeniča in tedaj pisal v Köln: „Vaše mesto sem začel ljubiti, ker je vzgolilo mladeniča Petra v toliki čistosti srca.“ Peter in Alvaro sta sklenila, ustopiti pri jezuitih kot novince. Tedaj je Petru umrl oče in sin je podedoval precej premoženja. Večji del tega je razdal revežem, drugo je porabil, da uredi v Kölnu za jezuite lasten dom. Kölnski nadškof je tedaj bil odpadel od vere. Katoliški cesar Karol pot temu ni storil nič. Da pa je odpadnik ščuval policijo zoper malo naselbino jezuitov. V samostan pride policijski komisar in naznani vsem, da so izgnani. A vseučilišče je imelo tedaj, kakor danes svoje postave, ki dijake varujejo, in tako je ravantelj branil novince jezuitskega redu, ki so obiskovali vseučilišče in policija jih je morala pustiti pri miru. L. 1544, je bil Peter posvečen v dijakona; kot tak je smel že pridigovati. Njegove pridige so veliko pripomogle, da so mnogi začeli vsakih osem dni hoditi k zakramentom. Vera je začela oživljati se!

L. 1546. je bil posvečen v mašnika, potem je prišel na crkveni zbor v Bologno in od tu v Sicilijo. V Siciliji je mislil Peter Kanizij, da mu bo mogoče uplivati na Orke, da se zopet združijo s katoliško cerkevijo, a čez leto so ga predstojniki zopet poslali na Nemško. Grede se je mudil v Rimu in je tam molil za svoj nasrečni narod, katerega je iz vsega srca ljubil. Pri ti priložnosti se mu je razodelo presv. Jezuso Srce. On sam pripoveduje: „Bilo mi je, kakor da smem to srce gledati z očmi, in Ti Zvelicar si mi naročeval, naj iz tega vira pijem in si me vabil, naj iz tvojih vrelcev zajemam zveličanje. Prešinila me je vroča želja po veri, upanju in ljubezni, zahrepenel sem po vboštvu in po čistosti in pokorščini drznil sem se dotakniti se tvojega presvetega Srca z ustmi in utešiti si svojo žejo, Ti pa si mi obljubil plašč miru ljubezni in stanovitnosti.“

Odslej je bil Kanizij prepričan, da je njemu in njegovemu redu izročena skrb za nemški narod.

L. 1550. je prišel v Ingolstadt. Kmalu v nobeni crkvi ni ceč bilo prostora za ljudi, ki so prihajali k njegovim pridigam. Kanizij je postal ravnatelj na vseučilišču in je tam napravil red. Važnejše je bilo mesto Dunaj, cesarski dvor. Najboljšega moža je bilo treba poslati tja, in preostojniki niso imeli boljšega, kot je bil Peter. Razmere na Dunaju so bile skrajno žalostne: skozi 20 let ni bilo posvečenega nobenega duhovnika, tako so lutranci duhovnike sramotili, da ni več maral nihče stopiti v ta stan — kakor dandanašnji! L. 1553. je Bog poslal mestu kugo in menda je ta lahkožive ljudi le nekoliko spametovala. Profesorje na vseučilišču je Kanizij deloma spreobrn timer, deloma pa jih je dal po cesarski oblasti odpraviti. Tudi v tistih dneh so bile univerze gnezdišča brezverstva, kakor dandanašnji. Na zahtevo kralja Ferdinanda je Kanizij tu spisal svoj katekizem. Ko so protestantje zvedeli, kedo ga je pisal, so patra Petra ljuto napadali. Imenovali so ga v svojih časopisih, morivca duš — „peklenskega psa“ — „krivoverca prve vrste“ itd. Ta katekizem je odslej služil 250 let katoliškemu pouku kot najboljši in najzanesljivejši pripomoček, prevedel se je v vse olikane jezike. L. 1555. se je med katoliki in protestanti sklenil zloglasni mir v Augsburgu, ki je dal vsakemu knezu pravico, reformirati svojo deželo; torej ljudi prisiliti k veri, kateri je pripadal vladar. Lutrovski knezi so na to postavno izganjali katoliške duhovnike in silili podanike v novo krivo vero — po postavi — katoliški knezi pa so mirno gledali, kako se v njihovih deželah naprej širi kriva vera! Ko je nek škof tožil Kaniziju, da med vladarji ni nobenega Teodozija, mu je pater odgovoril: „Zato ga ni, ker med škofi ni nobenega Ambrozija.“ Papežem Piju iv. Piju v. Gregorju XIII. je bil Kanizij

najboljši svetovavec. Ko se je v Magdeburgu dogovorilo veliko število lutrovskih učenjakov, da bodo zbrali iz zgodovine vse, kar se je v nji godilo kedaj pohujšanja in kar se da laži in zavijanj spraviti zoper katolicizem na dan, je bil Kanizij prvi, ki je spoznal potrebo in je bil učen dovolj, da se je postavil lažnikom nasproti z velikimi spisi: Prva knjiga je o Janezu Krstniku, druga o Materi božji, in ta je ena najboljših, kar jih je bilo še spisanih v čast Marijino. Potem ni bilo več časa za pisateljevanje.

Nekoč je bil v Landshutu in je tam narekoval svoj rokopis tajniku. Ko je bilo treba poslati tajnika v mesto, je pater čakal, da se vrne. Vrata se odpro, pater misli da se je sluga vrnil in mu pravi: „danes si pa hitro opravil, kar vzemi pero i piši naprej!“ Čez nekaj časa pa se duri zopet odpro na prag stopi zdaj tajnik in vidi vojvodo Viljelma Bavarskega, da sedi na njegovem mestu in piše. Kanizij se obrne in vidi, kaj se je zgodilo. Hotel se je opravičevati, a vojvoda si je štel v čast, da je smel pisati, kar mu je narekoval svehi mož v božjo čast. Od tu je prišel v Inomost, iz Inomosta v Freiburg v Sviči in tam je l. 1597. umrl.

Drobtine.

Stari ljudi gladu umirajo, svinje pa se pitajo. Kje tako? V Lajncu poleg Dunaja, kjer je svojčas Lueger ustanovil dom za Dunajčane, ki nimajo na stare dni kam iti, kakor imamo v svojih mestih stare meščanske vbožnice »Bürgerspital«. Odkar je mestno upravo prevzela socijalna demokracija, so krščanski socijalci opetovano opozarjali na poročila, ki so prihajala od raznih strani in so pravila, da v zavodu ni vse v redu, ali stranka teg ni hotela poslušati. Zdaj je pa objavil »N. W. Tagbl.« poročilo, ki je razburilo vso javnost; v Lajncu puščajo umirati stare ljudi, da pitajo nameščenci svoje svinje! Omenjeni list piše: »Hrana, ki se v zavodu pripravlja za ljudi, po večini ni užitna in se vrača v kuhinjo. Tam se iz teh odpadkov napravljajo pomije, osobje pa te pomije prodaja ljudem, ki pitajo svinje. Zato se sumi, da se jedi kuhajo nalašč tako slabo, da je več pomij. Uslužbenci imajo svinje pri raznih ljudeh v soseščini, katerim potem dajejo te pomije. Nek prekupec ima vpostavljenih 60 svinj, katere so last kuharic, kurjačev, mašinistov in drugih uslužbencev zavoda. Uslužbenec je imel dve svinji pri nekem sprevodniku, ki je potem dobival vsak dan 45 litrov teh pomij in pri tem krmil še svinjo zase. Posestnik v soseščini je dobival vsak dan 80 litrov takih pomij. Ko so se vozovi, ki so prihajali po pomije, le vsak dan množili, postala je policija pozorna, pričela se je preiskava, in ta je spravila vso grdo stvar na dan. Vsa krivda zadene prejšnjega podžupana, socijalnega demokrata Winterja, ki je staro osobje odslavljal in nastavljal ljudi svoje stranke. Winter je upostavil po socijalističnem načrtu še svoj »Pfleglingsrat« — na te svetnike ki pa niso bili svetniki, se je osobje opiralo,

stari reveži pa so se pritoževali in kleli, le pomagalo ni nič, ker slavni ta svet o nedostatkih ni nič hotel vedeti. Nekaj časa se še krščansko socialnim občinskim funkcionarjem ni dovoljevalo, pogledati v hišo. Zdaj je referent — sicer je tudi ta socialen demokrat — napravil temu škandalu konec. Kako bi bilo dobro, v takih zavodih nastavljeni — redovnice! Tega še nismo slišali, da bi se bilo v zavetišču redovnic kje na svetu nalašč tako kuhalo, da nihče ne more hrane zaužiti in več ostane za — svinje.

Izdelavanje strun. Listi poročajo, da se v Gmündu ustanavlja tvornica za izdelavanje strun. Danes se strune kupujejo iz Nemčije in Češke, komad stane 35 do 40 k, tako da se šolarji že ne morejo več učiti godbe, ker so strune predrage. Ko jih bomo izdelovali sami, stala bo ena le še 12 k. V Austriji se ovčje čreve, iz katerih se delajo strune, mečejo v gnoj, kakor sploh ne znamo blaga nikjer tako porabiti, kakor ga porabijo drugod. Vsak dan pa se potrebuje v Austriji 20 do 25.000 črev, to je približno 70.000 kgr. Kilo stane 10 k torej na dan 700.000 k izkupička kmetijstvu. Ako bi se strun izdelovalo, potrebovalo bi se jih še več. Tovarna Savarrese v Parizu potrebuje dnevno 70.000 črev! Strunarna bi pa potrebovala še drugega materiala: žice iz leonita, bakra in srebra, s katero se nekatere strune ovijajo. V Austriji že obstoji tovarna za tako žico, ki svoj izdelek prodaja v inozemstvo in od tam jo seve veliko dražje dobivamo na strunah ovito nazaj. L. 1920 je Austrija kupila le na Saksonskem strun za 55 milijonov mark — približno 400 milijonov kron! Spreten špular spleta na dan 1500 strun, 500 špularjev bi jih spletlo en milijon, k tem pride še drugo obdobje. Vlada z vsemi sredstvi podpira nameravano podjetje, in upati je, da se Austrija polagoma osamosvoji v vsi industriji.

V Glöckelovi šoli. V neki Glöckelovi šoli na Dunaju je učenec 1. mešč. razreda pisal zanimivo nalogo, katero ponatiskava Reichsposta: List omenja, da skoro nobena beseda v nalogi ni pravilno pisana, a zanimiva je vsebina te naloge!

Karla Habsburžana velikonočno potovanje. Ko se je vojska začela je stari cesar Franc Jožef umrl, pred njim pa je bil Ferdinand ustreljen. Zdaj je Karl mali prišel na prestol in je dal turšično moko, repo in peso uvažati. Ljudje, a tudi jaz, bi bili kmalu lakote pomrli; tako je šlo dve leti. Nasprotno: Karl, Weisskirchner in drugi nižji gospodje so imeli še lepše babnice, duhovni farji (geistliche Pfaffen) niso izvzeti. Tako je šlo četrto leto. A ljudstvo se je tega naveličalo in stepli so Karla vun. Napisal je na listek: odpovem se prestolu in zbežal je ponoči v Švico. A visoki gospodi, ki so se odstavili, pisali so Karlu, naj pride noter. Prišel je s ponarejeno brado, potvorjenim potnim listom in imenom. Na Ogrskem ga je posvetil škof, a ni pomagalo nič. Horty ga je pogнал ven in hotel je zopet v Švico. A reveža so v Bruku ujeli delavci in dobro stepli. Tako je prišel s plavimi spomini v Švico. Da se več ne vidimo! Učitelj je tako nalogo še resno popravljal, a kako! K stavku, da so cesarja delavci pretepli, je zapisal z rdečo tinto: Žal ne! To je korupcija v šoli, zloraba za najpodlejšo rdečo agitacijo. Ali je šola za to, da se otrokom pravi Karl in Weisskirchner in farji so imeli babnice? To več ni pouk, to je zavažanje mladine v socialistično

močvirje, kjer se vse mišljenje z babnicami začne z babnicami neha. Krščansko ljudstvo bo moralo odlej bolj paziti na svoje šole.

Socialni demokrati in katoliška crkev. Na binkoštno nedeljo objavil je največji socialistični časnik Vorwärts članek, ki je vse pozornosti vreden, ker tako rdečkarji še niso pisali nikoli, in če bojo tako govorili češče, se bomo v bodočnosti polagoma z njimi morebiti še sporazumeli. Omenjeni list tako piše: »Binkošti so praznik krščanske internacionale, kakor prvi maj socialistične. Veličasten dogodek je to nastop religije, ki je zmagala vse ovire jezikov, plemen in držav in je nad državami zgradila duhovno kraljestvo. Kar se rimskim cesarjem ni posrečilo, ustanoviti kraljestvo, ki bi obsegalo vsa ljudstva civiliziranega zemskega kroga in zasužurati svetu mir, to so izvršili papeži. Sicer se je tudi papeževa svetna oblast porušila, kakor njegovi pristaši pravijo, vsled reformacije, vendar je bila tudi doba pred reformacijo polna krvavih vojsk. A vključ temu je tudi za tujca (socialista) zanimivo videti, kako se papeštvo vzdrži v vseh časovnih burjah in kako se v dogodkih najnovejše dobe kaže kot moralična sila. Vojska je našla socialiste in kristjane brez razlike konfesije, katerim je res za vero, potisnjene v skupno defenzivo (vojske niso mogli zabraniti a zanjo niso bili). In tu se zopet kaže dejstvo, da je katoliška crkev, vkolikor jo morema opazovati bolj se branila proti narodnostnemu zastrupljenju, kakor lutrovska crkev. Katolicizem je bil takoj od pričetka v milejših okoliščinah že po svoji v zgodovini nastali mednarodni organizaciji in ker ga vodi mož (Papež), ki je po čistosti svojih namer zadobil tudi spoštovanje tistih, ki drugače verujejo in drugače mislijo. Socialna demokracija danes duhovnikov ne napada (hält sich ferner denn je von der Pfaffenfresserei). Katolišk duhovnik sedi kot minister javnih del zraven socialnodemokratskih ministrov in nikomur ne pride na misel, da bi se na tem spodtikal. Tak položaj bi bil se pred 20, ali 10 leti popolnoma nemogoč. Naj potem to razmerje ostane ali ne, na vsak način kaže, da se razmerje med krščanstvom in socialno demokracijo spreminja in razvija. Misli bi se dalo, da bi mogel socializem, ki se na verstva ne ozira, opustiti nasprotstvo proti veri in z njo tekmovati.« Tako socialisti še niso pisali in niso govorili nikoli. Najdejo se pač tudi v njihovih vrstah ljudje, ki poznajo katolicizem. Človesko srce imamo vsi in to srce mora priznati, kar je prav in dobro. »Kdo izmed vas me bo dolžil greha,« vprašal je Kristus nasprotnike, in vera vprašuje ves svet.

Pomanjkanje stanovanj: Ker povsod hudo pomanjkuje stanovanj, so kršč. soc. poslanci v državnem zboru predlagali, nove zgradbe za 30 let oprostiti vsakega davka in je oprostiti določb radi zasedanja stanovanj. Pomagalo bržkone ne bo nič, danes se zida lahko na papirju, a ne več z delavci.

Sv. Martin pri Celovcu: Odhod g. župnika. Na binkoštni pondeljek se je poslovil iz St. Rupert-St. Martinske župnije g. Sv. N. Sirnik, ki je tu pastiral 19 let. V župniji je imel mnogo prijateljev, a tudi nasprotnikov, vzlasti se mu zadnji čas kot Slovencu nasprotovali. Mnogi župljani pa mu bojo ohranili hvaležen spomin.

Vozni red.

Celovec—Beljak.

6.00	6.15	9.35	12.30	14.45	17.15	20.10	Celovec	↑	7.20	9.25	14.35	16.12	21.13	23.48
6.55	7.35	10.55	13.50	16.01	18.35	21.31	Beljak	↓	5.55	8.10	13.18	14.55	20.20	23.00

St. Vid—Beljak—Trbiž.

D-vlak*	5.30	5.40	11.10	18.05	22.15	St. Vid	↑	8.50	13.15	17.30	D-vlak
19.15	6.55	9.05	14.00	19.50	23.55	Beljak	↑	11.05	16.15	19.32	21.00
21.25	9.20	11.05	16.15			Trbiž	↑	12.50	18.00	21.20	0.19

*) Vozičez Celovec.

Beljak—Salzburg.

S						S*
7.45	12.05	16.20	↓	Beljak	↑	12.32 18.10
14.33	17.25	23.60	↓	Salzburg		6.00 13.00

S vozni v ponedeljek, sredo, petek.

S* vozi v torek, četrtek, sobota.

Celovec—Svetnavas—Področčica.

S						S*				
8.00	13.20	17.55	19.18	Celovec	↑	7.35	12.10	13.00	20.00	
8.35	13.55	18.20	19.59	Svetnavas	↑	7.04	11.48	12.29	19.28	
9.20	14.40	18.50	20.44	Področčica	↓	6.35	11.25	11.50	18.51	

S torek, četrtek, sobota.

S* torek, četrtek, sobota.

Svetnavas—Borovlje.

						S	S*					
6.00	8.43	13.58	20.03	Svetnavas	↑	6.52	11.32	12.12	19.12	20.50		
6.17	9.00	14.15	20.20	Borovlje	↓	6.35	11.15	11.55	18.55	20.33		

S vozi v ponedeljek, sredo, petek. S* vozi v torek, četrtek, sobota, nedeljo.

Beljak—Podklošter—Šmohor.

	6.25	14.00	↓	Beljak	↑	10.45	19.15	
20.05	8.00	15.05		Podklošter		9.45	18.15	6.36
21.30	10.00	17.05	↓	Šmohor		8.10	16.40	5.10

Celovec—Pliberk—Maribor—Gradec.

6.23	8.02	14.17	19.27	Celovec	↑	7.31	11.07	17.30	20.59
7.34	9.11	15.26	20.36	Pliberk	↑	6.10	9.50	16.13	19.39
12.41		20.45		Maribor	↑		5.00		15.00
14.57				Gradec	↑				10.00

Celovec—Spodnji Drauburg—Wolfsberg.

14.17	6.23	Celovec	↑	20.59	11.07
19.20	11.00	Sp. Drauburg	↑	16.20	6.42
21.07	13.00	Wolfsberg	↑	14.30	5.00

Sinčavas—Železna Kapla.

7.22	16.52	20.28	Sinčavas	↑	6.25	14.46	19.41
8.26	17.53	21.29	Železna Kapla	↑	5.30	13.45	18.46

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu.

Denar varno naložen, najcenejši kredit.

Urduje zdaj samo ob četrkih, ker je promet zdaj zelo omejen.